

1. FULL DE DEMANDA

A100571A10
2010-2011

L'avaluació i les competències bàsiques
Seminari. Educació Secundària (20h.)

INS Lluís Domènech i Montaner
c. Francesc Cambó, 2 (Canet de Mar)

CRP responsable

SEZ del Maresme II (Pineda de Mar)
c/ Extremadura, 27
- 08397
Tel. 93.762.50.04 /Fax 93.767.19.34
crp-pineda@xtec.cat

Persones responsables

Carlos López Rodríguez
Joan Fors

1

Centre

INS Lluís Domènech i Montaner

Localitat

Canet de Mar)

iescanet@centres.xtec.es

Característiques del Centre

4 línees
Batxillerat escènic
PAC
Implantació de l' 1x1 a primer i
segon d' ESO
Altres cursos de formació: 1x1 i
moodle

Nom de l' activitat proposada

L' AVALUACIÓ I LES COMPETÈNCIES BÀSIQUES

Modalitat

Seminari

Hores (20h.)

Sessions: 6 sessions

Formador/a

Carina Torres Martínez

ctorre27@xtec.cat

2. NEGOCIACIÓ DE LA DEMANDA

Graella per a la reformulació d'objectius

Objectiu general de l'activitat

1. Capacitat de familiaritzar-se amb la metodologia subjacent del PEL com a sistema d'avaluació per millorar el nostre treball de les competències bàsiques.

2. Capacitat d'analitzar una seqüència didàctica competencial a l'aula basada en "l'aprendre a aprendre" i la nostra matèria

Carina Torres Martínez Seminari d' Implementació del PEL al centre Lluís Domènech i Montaner de Canet de Mar. Grup de treball Portfolio 2010/11 coordinat per Olga Esteve i Laura Boyd.

Què volem canviar i per què?: Un grup de professors/es del Centre estan interessats en conèixer i intercanviar pràctiques a l'aula.

Pla d'acció proposat per la formadora:

- Modificar algunes actituds o concepcions de la nostra manera d'ensenyar a partir del contacte amb d'altres maneres més pròpies d'un estil més competencial
- Identificar i destacar allò que ja entenem sobre la competència de l'aprendre a aprendre
- Pactar o establir les bases d'un protocol sobre l'aprendre a aprendre

2

A partir d'aquest intercanvi d'impressions, penso que seria interessant aplicar el següent pla d'actuació :

- Proposta de **planificació horitzontal**

Punt de partida

(conèixer-nos com a grup de treball i més enllà del rol de professors)

2.1.L' excusa que uneix al seminari és " el treball per competències" i com això re defineix els nostres rols i funcions. Per això, parlem de:

- Quin és el sentit de l' educació?
- Què necessiten els nostres alumnes?
- Quin és el paper del professor?
- Quines conseqüències té això per l' acció del professorat
- Quines habilitats necessitem per treballar en equip?

2.2.Primer contacte amb la metodologia PEL

El **PEL** és un instrument de reflexió de l'alumnat , que l'ajuda a desenvolupar la seva capacitat metacognitiva. Hem pensat que, una bona manera de familiaritzar-se en el mecanisme d'aquest instrument és fer que el professorat experimenti aquest exercici de reflexió i, com són professors/es de diferents matèries, proposem elaborar un **portafoli o dossier** que reculli alguns aspectes de **l'aprendre a aprendre i l'autonomia** que volem millorar a l'aula i intentarem passar-lo a nivell d'Equip Docent. Per això les primeres sessions consisteixen en triar uns ítems, parlar entre tots què entenem per aquest ítems i després establir les mesures correctores aplicables. En l'annex trobareu el

Carina Torres Martínez Seminari d' Implementació del PEL al centre Lluís Domènech i Montaner de Canet de Mar. Grup de treball Portfolio 2010/11 coordinat per Olga Esteve i Laura Boyd.

resultat d' aquesta experiència. Finalment a nivell d' Equip Docent no es va aplicar però sí alguns professors de manera individualitzada. El que busquem és que l'alumnat completi després de cada sessió o un cop a la setmana, per exemple, s' auto avaluï perquè interioritzi allò que es pot fer o no a classe per tal de fomentar el treball col·laboratiu.

2.3.FULL DE RUTA

OBJECTIUS ESPECÍFICS QUE VOLEM ACONSEGUIR, EN QUIN CONTEXT, AMB QUINS ALUMNES?	QUAN VOLEM ACONSEGUIR-HO? EN QUIN TERMINI?	QUÈ NECESSITEM? CONDICIONS I RECURSOS	INDICADORS Com ens adonarem que hem aconseguit l'objectiu?
1. Reflexionar sobre la nostra pràctica diària a l'aula (treball individual, petits grups i grup-classe)	Sessió 1-6	Guardar les reflexions de tot l'assessorament	Portafoli docent (inicial) que recollirà les creences, impressions, etc
2. Assumir els components d'una metodologia competencial (grups heterogenis i grup-classe) i construcció d'un portafoli d'aprendre a aprendre per tal de fomentar el treball col·laboratiu a l'aula.	Sessió 1-2	S1 Fotocòpies dels documents aportats. Aula amb canó o Pissarra digital S2 Google docs (document compartit)	Portafoli inicial que recollirà les creences, impressions, etc
3. Familiaritzar-se amb les competències bàsiques i les seves característiques principals (treball en petits grups homogenis i individual)	Sessió 3	S3 Fotocòpies dels documents aportats. Aula amb canó o Pissarra digital	Portafoli docent (inicial) Guió de la classe competencial (les meves creences) Portafoli docent fase de contrast i redescrípció)
4. Reflexionar sobre com treballem la competència de l'aprendre a aprendre des de totes les matèries	Sessió 4 , 5 i 6	S4-6 Fotocòpies dels documents aportats. Aula amb canó o Pissarra digital	Portafoli docent fase de contrast i redescrípció

2.4.TEMPORALITZACIÓ I CONTINGUT DE LES SESSIONS

Sessió 1	Sessió 2	Sessió 3
<i>Els protagonistes de l' educació del segle XXI: Què cal recordar de les competències per poder treballar competencialment?</i> 1. Redefinició dels rols dels protagonistes de l' educació:el mediador-facilitador i l' aprenent. 2. Instruments d' observació : carpeta d' aprenentatge i les graelles d'observació	<i>Els protagonistes de l' educació del segle XXI: Què cal recordar de les competències per poder treballar competencialment?</i> 1. Reflexió i diagnosi: el perfil del nostre alumnat. 2.Tasca a fer:Elaboració d' una graella d' observació per treballar a l'aula les competències d' autonomia, d' aprendre a aprendre, l' interacció i la competència digital	<i>Introducció al treball per competències. Foment de la competència plurilingüe des de les àrees lingüístiques i no lingüístiques</i> 1. Característiques de les CB 2. Esquema de les cb: específiques i generals. 3. Introducció a la metodologia competencial seguint l'ERIT
Sessió 4	Sessió 5	Sessió 6
<i>Els objectius d' aprenentatge. La programació com un procés de reflexió i presa de decisions</i> 1. Definició d' objectiu 2. Tria i elaboració dels objectius d'aprenentatge.	<i>Les seqüències formatives</i> 1.Definició de competència 2.Característiques de les CB: • Holístic • Contextualitzada • Transferible • Dinàmica • Multifuncional 3.Anàlisis de les diferents seqüències formatives per àmbits	<i>Seqüències formatives per incentivar l'aprendre a aprendre</i> 1.La capacitat metacognitiva 2.Fomentar la regulació a través del PEL i en les diferents matèries

2.5. Programació general de l'assessorament

Títol L'AVALUACIÓ I LES COMPETÈNCIES
Plantejament general de l'assessorament. Descripció Aquest assessorament busca la presa de contacte amb la metodologia subjacent del PEL com a sistema d'avaluació per millorar el nostre treball de les competències bàsiques. A partir de l'observació, intentarem entendre com l'alumnat pot fomentar la capacitat metacognitiva a partir d'instruments que fomentin aquesta capacitat com és el propi PEL . Un cop feta aquesta reflexió, analitzarem quins ponts podem establir entre aquest instrument de reflexió i el sistema educatiu imperant, que és l'establiment de les competències bàsiques a partir de l'estudi d'una competència transversal que unifica totes les matèries: l'aprendre a aprendre . A partir d'aquí esperem millorar la nostra pràctica diària a l'aula a partir de l'intercanvi d'impressions i experiències seguint el model proposat per la pràctica reflexiva de formació de comunitats d'aprenentatge
Capacitats que es volen desenvolupar   ▪ Capacitats per a reflexionar sobre les característiques de l'educació del segle XXI i sobre els canvis en les accions dels diferents protagonistes de l'educació▪ Capacitats per a identificar les nostres accions competencials que ja fem a l'aula i identificar el nostre punt de partida▪ Capacitats per a identificar els elements bàsics de l'aprenentatge competencial i deduir els components d'una seqüència competència a partir del contrast amb la Teoria
Continguts   ▪ De la societat de la informació a la societat del coneixement: Protagonistes, metodologia i avaluació competencial▪ Continguts i característiques de les competències: capacitat complexa, transversalitat, movilització de coneixements, transferència i caràcter holístic▪ Parts d'una unitat didàctica i de les seqüències formatives competencials▪ Tipus d'objectius i la seva expressió lingüística

Indicadors d'assoliment (avaluació)

- **Portafoli docent (inicial) :**
 1. **Guió de la classe** competencial (les meves creences)
- **Portafoli docent intermedi (fase de contrast i redescrípció)**
 1. Definició compartida de “treball per competències”
 2. Definició conjunta de CB i els elements imprescindibles de les CB
 5. Preguntes impacte (*vid* el wordle : Amb què em quedo?)
- **Portafoli final:**
 - .Protocol del dossier “d'aprendre a aprendre”

2.6. VALORACIÓ FINAL

Destaquem positivament el fet que era la primera vegada que un equip de professors/es es reunien per intercanviar impressions i conceptes sobre la seva pràctica diària. Aquest fet l' han valorat molt positivament i troben necessaris espais similars però hauria d' existir una aposta més forta des de Direcció , ja que sovint es canviaven les dates del curs i això feia que passés molt temps entre sessió i sessió o bé, que els companys haguessin de triar entre anar al cus o fer una reunió d'equip Docent o d'avaluació, etc. Tot i així, han assolit els objectius mínims que ens havíem plantejat al principi del Seminari i una prova d' això, és el buidatge de les seves últimes reflexions que recullen les paraules claus de la metodologia PEL com podeu veure en la diapositiva 7 de la presentació, en el Wordle. També reconeixem que era tot un repte ja que el professorat esperava del curs un discurs expositiu sobre les competències bàsiques i a molts els ha xocat la metodologia emprada , basada en la pràctica realista. Carina Torres.

Annexos

1. Portafoli o dossier de "l'aprendre a aprendre" a omplir per l'alumnat
2. Exemplar de seqüència formativa treballada a l'aula amb el professorat de Canet de Mar
3. Preguntes de reflexió que formen part del seu portafoli
4. Exemple de control de socials i de pauta metacognitiva experimentada per castellà (Carina Torres) i socials (Metxe Ros) amb els alumnes de 3 ESO C de Canet de Mar

5. Presentació que recull aquesta assessorament i que podeu consultar en

<https://docs.google.com/presentation/edit?id=0AeY80ohH2ek3ZGRmN2R3MmhfN2Zqd240bWRm&hl=es>

1.Portafoli o dossier de “l'aprendre a aprendre” a omplir per l'alumnat elaborat pel Seminari de Canet de Mar

Senyors/es,

Últimament , hem reflexionat sobre els hàbits a l' aula del l' alumnat del nostre Centre. Per la qual cosa, el professorat de primer cicle hem vist la conveniència d' engegar un projecte per a la millora d' hàbits , actituds i competències de l' alumnat. Amb aquest sistema busquem fomentar i potenciar la competència de l' autonomia del nostre alumnat . L' observació es reflectirà en un document grupal, penjat a l' aula , i un altre individual que l' alumne omplirà els últims minuts de classe. Per començar, treballarem els següents hàbits:

9

Descriptor general	Què entenem?
1.M'assec quan entra el professor/a	El primer que heu de fer és seure i si teniu preguntes o comentaris ,els heu de fer des del lloc i, un cop estigui l' aula en silenci, aixecar la mà i formular la qüestió
2.Porto i trec tot el material de classe	Per tot el material entenem fulls o llibreta,bolígrafs, ordinador o llibre de lectura. No podem demanar material a cap alumne. Si ens descuidem d' algun estri, aixequem la mà, li comuniquem al professor/a qui ens el proporcionarà
3.Demanar la paraula	Cada cop que vulgui fer una intervenció o un comentari a classe o contestar una pregunta, hauré d' aixecar la mà i contestar si el professor/a diu el meu nom. No podem contestar enlloc de l' altre, hem de respectar el temps de resposta dels companys i no podem parlar de punta a punta.

4. Intento fer les coses per mi mateix

Primer llegim tot l' enunciat i pensem la resposta. Si nosaltres no entenem alguna paraula o no sabem què contestar, li preguntem al company. Si , juntament amb aquest, no trobem la resposta i l' hem buscada al llibre i tampoc apareix, anotarem al full de seguiment el nostre dubte i esperarem que el professor/a doni l' explicació o la resposta.

10

El professorat ha decidit posa en marxa aquest sistema a partir del dia 24 de novembre.

Esperem que aviat aquestes i altres mesures es reflecteixen en una millora dels resultats acadèmics del alumnat del primer cicle

Atentament

Signatura dels parers/tutors:

Jo,, alumne de....., em comprometo a complir aquestes normes pautades per l' Equip Docent i accepto les mesures correctores aplicades si incompleixo aquests pactes.

Canet de Mar,..... de..... de 2010

1

¹ Document confeccionat per tots els membres del Seminari i coordinat per Inma Garcia (Departament de matemàtiques) i Carina Torres (Departament de castellà)
Carina Torres Martínez Seminari d' Implementació del PEL al centre Lluís Domènech i Montaner de Canet de Mar. Grup de treball Portfolio 2010/11 coordinat per Olga Esteve i Laura Boyd.

Annex 2: Seqüència formativa per fomentar la reflexió sobre l'aprendre a aprendre (Canet de Mar²)

OBJECTIUS GENERALS:

- Descobrir la competència de l'aprendre a aprendre
- Elaborar una seqüència formativa competencial
- Reflexionar sobre la nostra pràctica a l'aula

TASCA 1

Objectiu específic: *Elaborar per escrit una seqüència formativa per a fomentar el treball competencial a l'aula sota el paraigua de l'aprendre a aprendre*

Títol:	Construim una seqüència?
Professorat del Institut Lluís Domènech i Montaner de Canet de Mar	
Matèria:	especialitats d' experimentals, ciències socials, llengües, matemàtiques ,tecnologia i religió
Introducció:	Després de veure les parts d' una seqüència i abans de l' elaboració de la nostra pròpia, marquem una competència comuna per a treballar des de les nostres matèries: l' aprendre a aprendre.

Seqüenciació:

Fase 1: Treball individual(Fase d' activació de coneixement previ)

1.1. Què entenc o què sé de l'aprendre a aprendre”?

1.2. Treball en petits grups(Fase d' activació de coneixement previ)

a) Trieu de tot allò dit tres adjectius que escrivíreu en un paper.

b) Com treballeu, si ho feu, des de les vostres matèries aquesta competència? Apunteu les idees que més us han agradat, impactat o allò que per a vosaltres és nou o bé us faria gràcia provar dels vostres companys

1.3.. Treball en petits grups(Fase d' activació de coneixement previ)

² Exemplant de seqüència formativa treballada a l'aula amb el professorat de Canet de Mar i elaborada per Carina Torres (Departament de castellà) seguint l' estructura de l' ESETE (Sessió 6: 16/03/11)

Carina Torres Martínez Seminari d' Implementació del PEL al centre Lluís Domènech i Montaner de Canet de Mar. Grup de treball Portfolio 2010/11 coordinat per Olga Esteve i Laura Boyd.

Posada en comú:

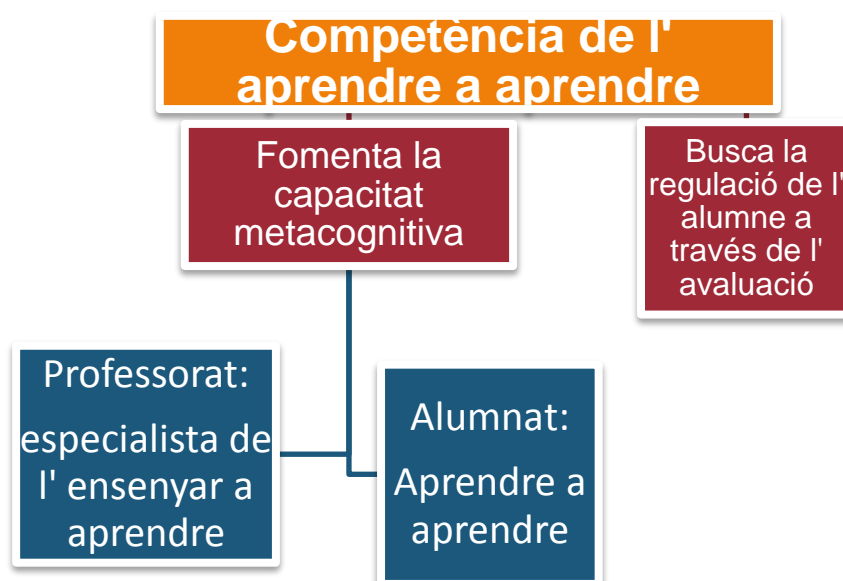
Estratègia/ Activitat	Finalitat: Què busco fer en els meus alumnes amb això?	Matèria/prof.

Fase 2 (Treball analític sobre les competències en petit grup)

2.1 Llegeix el qüestionari d'avaluar per aprendre i completa el quadre anterior amb la nova informació.

2.2. Quines estratègies de l'aprendre a prendre del qüestionari s'han treballat des de les següents activitats de castellà amb els alumnes de 2 d'ESO. (exercici oral).

Fase 3 Sistematització del treball analític (treball conjunt del grup-classe).(A omplir amb la informació del professorat)

- Què m' ha suscitat metodològicament la classe d' avui? Creus que es factible aplicar-ho a la teva matèria? Quines dificultats creus que et trobaries: manca de formació, de lectures, espai, etc?

Fase 4 Producció escrita(grup classe)

Ara per Departaments³ creareu alguna activitat relacionada a partir de tot allò vist aquests dies.

³ Vid l'exemple d' una experiència conjunta de socials i castellà per treballar conjuntament la producció de textos expositius (Annex 4)
Carina Torres Martínez Seminari d' Implementació del PEL al centre Lluís Domènech i Montaner de Canet de Mar. Grup de treball Portfolio 2010/11 coordinat per Olga Esteve i Laura Boyd.

Annex 3 Preguntes de reflexió que formen part del seu portafoli

Preguntes de reflexió:

<i>Reflexió inicial i individual (activació prèvia)</i>	<i>Reflexió final i individual (després de la sessió)</i>

Sessió 1: Les seqüències didàctiques competencials

1. Podries enumerar quines tasques fas per preparar una activitat o seqüència de classe?

1. Què m' ha suscitat metodològicament la classe d' avui?

2. Com definiries ara una seqüència formativa?

3. Creus que és factible aplicar-ho a la teva matèria? Quines dificultats creus que et trobaries: manca de formació, lectures?

Sessió 2: Elaborar una seqüència formativa per a fomentar el treball competencial a l' aula sota el paraigua de l' aprendre a aprendre

1. Què entenc o qué sé de l' aprendre a aprendre?

2. Com treballau, si ho feu, des de les vostres matèries aquesta competència?

3. Apunteu les idees que més us han agradat, impactat o allò que per vosaltres és nou o bé us faria gràcia provar dels vostres companys

1. Què he après de la sessió d' avui? Què m' emporto?⁴

2. Què m' agradaria provar o saber més d' allò vist avui a classe?

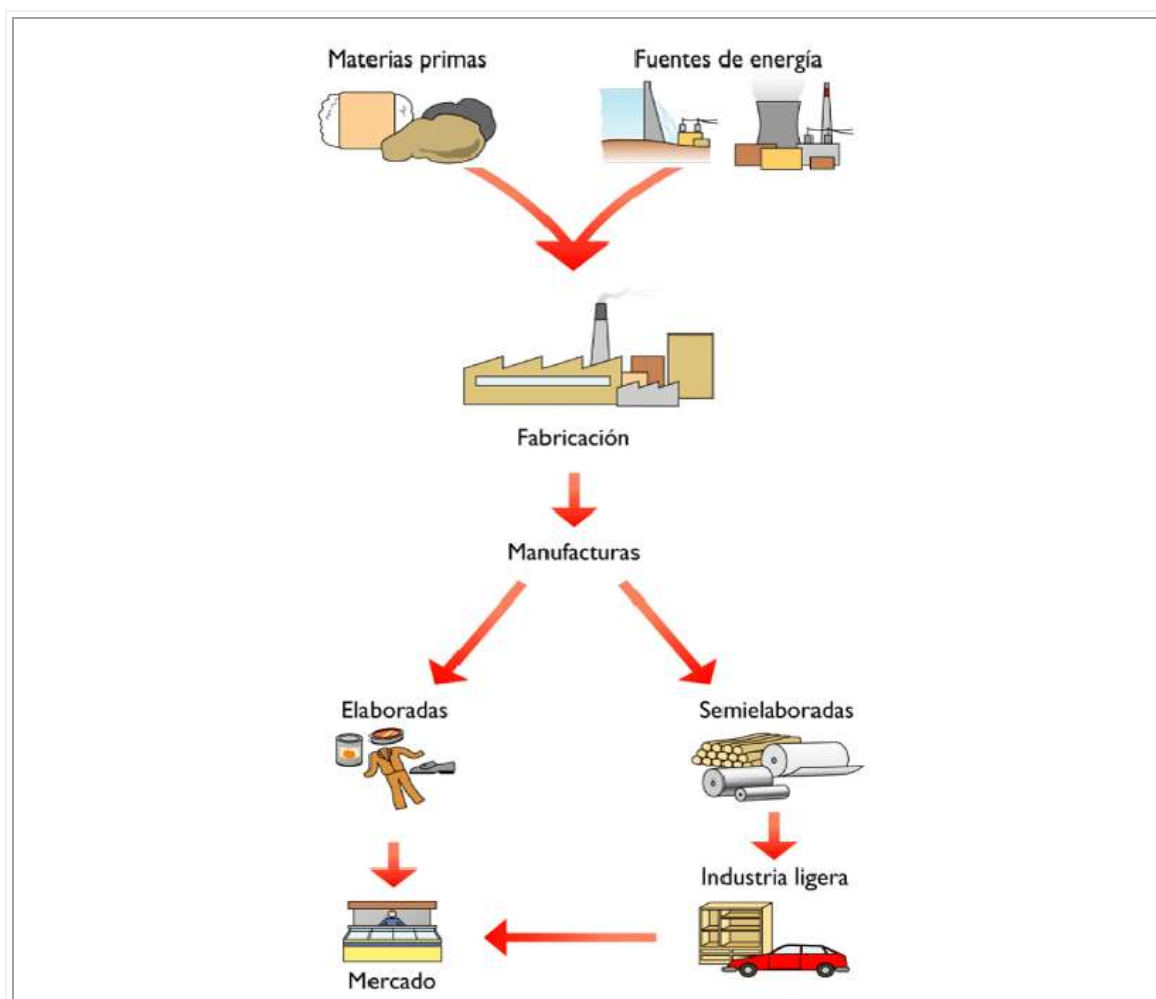
3. Què espero que passi a l' aula si les aplico?

⁴ Trobareu un exemple de retorn a les diapositives que acompanyen aquesta memòria. Hem utilitzat per la seva elaboració el recurs del wordle perquè destaca els conceptes claus del grup-classe que coincideixen amb les paraules claus de la metodologia subjacent del PEL. (diapositiva 7)

Carina Torres Martínez Seminari d' Implementació del PEL al centre Lluís Domènech i Montaner de Canet de Mar. Grup de treball Portfolio 2010/11 coordinat per Olga Esteve i Laura Boyd.

Annex 4: Experiència conjunta de socials i castellà per treballar conjuntament la producció de textos expositius⁵

Departament de socials	3ESO C
Tasca: Fer un text expositiu per a poder explicar en què consisteix el procés industrial	

NOTA: Podeu aplicar la pauta de textos expositius treballada a castellà.

⁵ Autores de l' experiència: Mertxe Ros (Departament de socials) i Carina Torres (Departament de castellà) realitzat amb els alumnes de 3ESO C de l' Institut Lluís Domènech i Montaner de Canet de Mar
Carina Torres Martínez Seminari d' Implementació del PEL al centre Lluís Domènech i Montaner de Canet de Mar. Grup de treball Portfolio 2010/11 coordinat per Olga Esteve i Laura Boyd.

GRAELLA DE TEXTOS EXPOSITIUS (Planificació) (Departament de castellà i socials)⁶

Alumne	Data:	Curs:

Indicadors	Puntuació	Nota del professor/a
CONTINGUT (allò que es diu) (7p.)		
1. El text està estructurat en tres paràgrafs: introducció (presentació de la tesis), desenvolupament i conclusió?	1p.	☐
2. A cada paràgraf li correspon una frase temàtica o vàries (4 en el desenvolupament)	4,5p.	☐
3. Apareixen tots els elements paratextuals?	0,5p.	☐
4. Quines evidències lingüístiques has utilitzat: nexes de causa-efecte, ; progressió cronològica; tecnicismes; llengua objectiu? Els pots anotar aquí	1p.	☐
TOTAL DE L' APARTAT		
FORMA (com es diu) (1p.)		
4. El text està ben distribuït: marges, espais?	0,25p.	☐
5. Has vigilat la presentació i no has fet ratllades ?	0,25	☐
6. Repeteixes la mateixa idea , o paraula, o bé poses dos idees complementàries en el mateix paràgraf?	0,5	☐

⁶ *Autores de l' experiència: Mertxe Ros (Departament de socials) i Carina Torres (Departament de castellà) realitzat amb els alumnes de 3ESO C de l' Institut Lluís Domènech i Montaner de Canet de Mar*

A100571A10 L'avaluació i les competències bàsiques 2010-2011
Formadora: Carina Torres Martínez

TOTAL DE L' APARTAT		
EXPRESSIÓ (1P.)		
7. Confons paraules, grafies o expressions del català i castellà (transferències ortogràfiques o morfosintàctiques) ?, per ex: Tinc que anar (incorrecte) en lloc de Haig d' anar	0,25p.	☐
8. Has repassat que totes les preposicions siguin correctes? Per ex: Al acabar (incorrecte) en lloc de En acabar.	0,25p.	☐
9. Has posat punts, comes i dos punts? Utilitzes les majúscules (sigles, etc)?	0,25p.	☐
10. Les oracions són senzilles, és a dir, no ocupen més de dos línees? Les oracions segueixen l' ordre lògic de subjecte, verb i predicat?	0,25p.	☐
TOTAL DE L' APARTAT		
ORTOGRAFIA (1p.)		
11. Detectes paraules mal escrites?	0,25 por falta	☐
TOTAL DE L' APARTAT		
NOTA FINAL		